

Asia: VN/4099/2024

Lausuntopyyntö: Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

Salpakierto Oy:n näkemyksen mukaan muutoksella ei edistetä hallitusohjelmassa tavoiteltuja merkittäviä keskipitkän aikavälin kustannussäästöjä julkisten hankintojen tehostamisella. Uudistuksella tavoiteltavat hyödyt ovat näkemyksemme mukaan epäselvät ja epäsuhdassa erityisesti jätehuoltopalveluiden uudelleenjärjestelyistä aiheutuvaan työhön ja kustannuksiin nähden. Lisäksi esityksessä ei ole näkemyksemme mukaan tehty lainkaan vaikutusten arviointia, mistä johtuen se on lähtökohtaisesti puutteellinen jätehuollon järjestämisestä aiheutuvien vaikutusten osalta niin toiminnallisesti kuin taloudellisesti.

Hallituksen esitys hankintalain muuttamiseksi uhkaa romuttaa toimivan kunnallisen, lakisääteisiä jätehuoltopalveluita tuottavan jätehuoltojärjestelmän Salpakierto Oy:n toimialueella. Toimialue sijaitsee pääosin Päijät-Hämeessä yhdeksän kunnan alueella. Lakimuutos vaarantaisi erityisesti pienten osakaskuntien jätehuollon ja nostaisi asukkaiden jätemaksuja kohtuuttomasti. Koska tavoitteena on laadukkaiden julkisten hankintapalveluiden tuottaminen, ei nykyisissä jätehuoltoyhtiöissä olevan hankintaosaamisen käytön estäminen pieniltä kunnilta edistä tatakään tavoitetta.

Jätehuollon ammattilaiset ovat pitkäjänteisesti rakentaneet kriittistä infrastruktuuria ja tuottaneet asukkaiden välttämättömyyspalvelua kustannustehokkaasti. Harvaan asutussa maassa jätteen keräily ja käsittely aiheuttavat kustannukset, jotka kuntien jätelaitokset ovat onnistuneet yksityisiltä yrityksiltä julkisena hankintana kilpailuttamalla pitämään matalina.

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa

ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

-

- Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?

-

- Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?

-

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Päijät-Hämeessä muutos johtaisi asukkaiden tehokkaan jätehuollon järjestämiseksi rakennetun ylikunnallisen jätehuoltoyhtiön omistuksen purkamiseen ja asukkaiden jätehuoltokustannusten nousuun.

Jos julkisen jätehuollon vastuut hajotetaan nykyistä pienempiin yksiköihin ei kaikkia resursseja, mutta etenkin osaamista, henkilöstöä ja kokemusta riitä kaikkiin. Etenkin pienet kunnat eivät yksin kykenisi vastaamaan jatkuvasti kiristyvään Suomen ja EU:n alan vaatimukseen kustannustehokkaasti. Sidosyksikkösääntelyllä ei olisi markkinoille kilpailua lisäävää vaikutusta jätehuollossa.

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

Nykyisten jätehuoltoyhtiöiden pakkopilkkominen johtaisi alueellispoliittisiin riitoihin, joiden seurauksena useat jätelaitokset lakkautettaisiin ja kunnallinen yhteistyö monilla alueilla alkaisi alusta. Tällä olisi tuhoisia vaikutuksia myös paikallisiin yrityksiin, jotka urakoivat kunnallisille jätelaitoksille.

Esitetty muutos pakottaa purkamaan jo ennen sidosyksikkösääntelyä kehitetyt kunnallisen jätehuoltoyhteistyön ylikunnalliset rakenteet. Jätehuollossa kuntien välinen yhteistyö on aloitettu jo vuosikymmeniä sitten, koska lainsäädännöstä seuraavat pakottavat vaatimukset jätteiden käsittelylle sekä ympäristön- ja terveydensuojelulle ovat edellyttäneet sellaisia investointeja, joihin yksittäisten kuntien resurssit eivät ole riittäneet.

Salpakierto Oy on 9 kunnan omistama jätehuolto-yhtiö, joka hoitaa yhdyskuntajätehuoltoon liittyviä palvelutehtäviä omistajakuntiensa puolesta. Näitä tehtäviä ovat jätteen vastaanotto, kuljetus, käsittely sekä jätehuollon suunnittelu ja kehittäminen sekä jäteneuvonta. Yhtiö on perustettu vuonna 1993 ja ylikunnallista yhteistyötä lakisääteisten jätehuollon palvelutehtävien hoitamiseksi on tehty siitä lähtien eli jo yli 30 vuotta.

Perustamisvaiheessa yhtiön osakkaaksi tuli yhdeksän kuntaa: Artjärvi, Asikkala, Heinola, Heinolan maalaiskunta, Hollola, Hämeenkoski, Kärkölä, Lahti ja Padasjoki. Vuonna 1994 osakkaaksi liittyi Orimattilan kaupunki ja vuonna 1995 Myrskylän ja Pukkilan kunnat. Sysmän kunta tuli osakkaaksi vuonna 1996 ja Nastolan kunta vuonna 2001. Osakaskuntien määrä on yhtiön toimialueen kuntien yhdistymisten myötä pienentynyt. Ainoastaan yksi omistajakunnista, Sysmä, on 30 vuoden aikana eronnut yhtiöstä.

Muutos estää kaupunkien ja pienten kuntien välisen yhteistyön (jätehuollossa), koska yhteisen jäteyhtiön omistusosuuksia ei voitaisi enää perustaa asukasluokuihin, joka on luonnollinen muuttuja kuvaamaan erikokoisten kuntien jätelain mukaisia vastuita. Jätehuollon ylikunnallisessa yhteistyössä on kyse sen varmistamisesta, että lakisääteiset ympäristön- ja terveydensuojelun veloitteet voidaan kunnissa jätehuollon osalta täyttää kustannustehokkaasti. Muutos tarkoittaa, että jätehuollon kehittäminen ja kierrätysasteen nostaminen jäävät taka-alalle useiksi vuosiksi. Lisäksi Suomi on jo EU:n rikkomusmenettelyssä kierrätysastetavoitteiden vuoksi.

Salpakierto Oy on investoinut yli 40 miljoonaa euroa nykyaikaisiin jätteidenkäsittely- ja lajittelulaitoksiin sekä lajitteluasemiin, jotka uhkaavat hankintalain esityksen myötä jäädä vajaalle käytölle. Salpakierron alueella on juuri lähivuosina saatu käyntiin kunnan järjestämät bio- ja pakkausjätteiden jätekuljetukset, joiden aloittamiseen on tehty noin 1 miljoonan alkuinvestoinnit. Lisäksi suunnitellut esim. lajitteluasemien uudet palvelukonseptit asukkaiden palvelujen parantamiseksi jäisivät toteuttamatta (yli 5 miljoonaa euroa). Yhtiön omistajakuntien puolesta järjestämän jätteenkuljetuksen kaikki kuljetussopimukset pitää irtisanoa ja kilpailuttaa uudelleen.

Yhtiön tuottamien palveluiden osalta investoinnit sekä ylläpitokustannukset nousisivat kohtuuttomiin summiin asukasta kohden, jos pienien kuntien tulisi järjestää asukkailleen toimivat lajitteluasemat, asiakaspalvelu, lakisääteinen jäteneuvonta jne. Kuntalaisten jätehuollon palvelutaso siis heikkenisi selvästi tai vaihtoehtoisesti kustannukset nousisivat merkittävästi.

Muutoksen johdosta yhtiön liikevaihto pienenee ja tulot supistuvat, mikä voi mahdollisesti johtaa maksuvalmiuden heikentymiseen, koska kiinteät kulut säilyvät lähes ennallaan.

- **Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?**

Yhtiön yhdeksästä omistajakunnasta ainoastaan kolmella on yli 10 %:n omistusosuus yhtiöstä. Pääomistaja on Lahden kaupunki, joka omistaa yhtiöstä 60,15 % osuudella. Heinolan kaupungin ja Hollolan kunnan omistusosuus on 10,73 %. Loput kuusi omistajakuntaa yhtiöstä alle 10 prosenttia kukin: Asikkala 4,21 %, Kärkölä 2,68 %, Orimattila 7,66 %, Myrskylä 0,77 %, Pukkila 0,77 % ja Padasjoki 2,30 %. Omistusosuudet on jaettu asukasluvun mukaan.

Jätehuoltopalvelut rahoitetaan toimialueen asukkailta kerätyin julkisoikeudellisin jätemaksuin (kuljetus-, käsittely-, vastaanotto- ja pienerämaksut sekä jätehuollon perusmaksu). Omistajakunnat eivät rahoita toimintaa verovaroista. Jätehuollon maksuilla katetaan lakisääteisen jätehuollon kustannukset, kuten käsittelykulut, loppusijoitus ja loppusijoitusalueiden jälkihoitokulut, jätevero, palveluverkoston ylläpitokulut, jäteneuvonnan kulut sekä hallintokulut.

Yhtiö hankkii tällä hetkellä noin 70 % jätteen käsittely- ja kuljetuspalveluista yksityisiltä palveluntarjoajilta kilpailuttamalla ne julkisina hankintoina. Tulevaisuudessa yhtiö hankkii yhä suuremman osan esim. kuljetuspalveluista yksityisiltä yrittäjiltä.

Jätemaksujen perusteista, eli toiminnan pääasiallisesta rahoituskanavasta, säädellään jätelaissa. Jos pienempien kuntien omistusosuutta kasvatetaan, niin niiden asukkailta kerätyt jätemaksut jakautuisivat edelleen asukasluvun mukaisesti eikä omistusosuuden mukaisesti. Tämän vuoksi vaikuttaa erittäin epätodennäköiseltä, että suuremmat omistajat vapaaehtoisesti dilutoisivat omistusosuuttaan. Tämä on myös syy sille, miksi jätehuollossa omistusosuudet ovat jaettu asukaslukujen mukaan. Jätelaki ei mahdollista toiminnan rahoittamista omistajien omistusosuuksien mukaan vaan toiminnan rahoituksessa on noudatettava jätelain 79 §:ä.

Nykyiset voimassa olevat käsittelysopimukset tulisi purkaa ennen niiden sopimusten päättymistä, koska sopimuksen mukaisiin jätemääriin ei enää päästäisi. Pienillä kunnilla tulee olemaan haasteita saada seka-, bio- ja muille jätteille käsittelysopimuksia, koska määrät yksistään kilpailutettavana ovat pieniä.

Pienten kuntien alueilla jätemäärät ovat suhteellisen pieniä, mistä johtuen esimerkiksi jätteiden kuljetuksiin on todennäköisesti hyvin haastavaa saada kustannuskilpailukykyisiä tarjouksia. Vaikka tarjouksia saataisiin, ne olisivat mitä luultavammin nykyistä kustannustasoa selkeästi kalliimpia kunnalle ja sen asukkaille. Kuljetusmäärät eivät myöskään työllistäisi jäteautoa kokoaikaisesti, vaan tyhjennyksiä varten auto olisi ajatettava paikkakunnalle joltain suuremmalta paikkakunnalta, mikä lisää kustannuksia edelleen. Tämä voi myös heijastella asukkaiden palvelutasoon, koska astioiden tyhjennyksiä ei olisi välttämättä saatavilla edes joka viikko, koska se ei olisi taloudellisesti järkevää.

Jokainen ylikunnallisen jätehuoltoyhtiön ulkopuolelle jäävä kunta joutuisi itse kilpailuttamaan jätteenkuljetusten palvelunsa uudestaan. Salpakierron alueella tämä tarkoittaa yhteensä 6 eri kuntaa (Myrskylä, Pukkila, Orimattila, Kärkölä, Padasjoki sekä Asikkala).

Pelkästään kilpailutusten hankinnan valmistelu ilman kunnan sisältä löytyvää osaamista jätehuollosta vaatisi 1-2 vuotta ja tämän päälle tulisi itse kilpailutus, hankintapäätökset sekä urakoitsijalle varattava aika urakan aloittamiseksi.

Salpakierron tulisi purkaa kaikki tällä hetkellä voimassa olevat kuljetussopimukset ja kilpailuttaa ne uudelleen, mikäli hankintalaki tulee esitetyssä muodossa voimaan. Tämä tarkoittaa valtavaa hallinnollista työtaakkaa sekä oletettavasti asiakkaiden hintojen nousua alueella, kun kuljetussuoritteiden määrät urakoissa pienenevät.

Kuljetukset tultaisiin luultavasti jatkossakin järjestämään kuten nykyäänkin eli kilpailuttamalla tehtävät työt markkinoilta yksityisiltä kuljetusyrityksiltä. Ainoana erona tässä tulisi se, että urakat olisivat tulevaisuudessa huomattavasti pienempiä eivätkä näin ollen yhtä houkuttelevia yrityksille. Tätä kautta myös hinnat kuljetusten suorittamiselle tulisivat nousemaan ja muutoksen maksajiksi päätyisivät kuntien asukkaat.

Kuljetusten osalta muutos tulisi vaikuttamaan käytännössä kaikkiin nykyisiin kuljetussopimuksiin ja sopimuskumppaneihin. Nykyiset sopimukset täytyisi purkaa kesken sopimuskauden ja kuljetukset tulisi kilpailuttaa uudestaan. Pelkästään sopimusten keskeytyksistä on riskinä aiheutua Salpakierrolle miljoonien eurojen vahingonkorvauskulut ja tämän lisäksi kuluja aiheuttaa kaikkien kuljetusten uudelleen järjestely sekä nousevat kuljetuskustannukset kuljetusurakoiden pienentyessä.

Alihankkijat ovat kuljetussopimuksia solmiessaan investoineet uuteen kalustoon ja rekrytoineet henkilökuntaa saadakseen sopimusvelvoitteensa hoidettua. Sopimusten purkautuessa näiden investointien takaisinmaksu vaarantuisi ja henkilöstöä jouduttaisiin irtisanomaan. Kyseessä on siis suuri taloudellinen riski myös kuljetusyrityksille, joiden kanssa Salpakierto on solminut sopimuksia.

Asukkaille hankintalain muutoksen vaikutus näkyisi sekä hintojen nousuna, että palvelutason laskuna niissä kunnissa, jotka eivät enää saisi järjestettyä lakisääteisiä palvelujaan Salpakierron kautta. Samantasoisten palveluiden järjestäminen pienten kuntien alueella ei yksinkertaisesti olisi kustannusten kannalta mahdollista.

Muutos merkitsisi, että kuntien pitäisi järjestää seuraavat Salpakierron tehtävät omana toimintanaan (jätelaki 43§): Jätteen alueellisen vastaanoton kilpailuttaminen tai järjestäminen

omana toimintana (ml. kotitalouksien ja maa- ja metsätalouden vaarallisten jätteiden vastaanotto sekä kotitalouden pienimuotoisessa itse tehtävässä rakennus- ja purkutoiminnassa syntyvä jäte), kaikkien jätelajien ml. lietteen kuljetuksen kilpailuttaminen sekä tähän liittyvä seuranta sekä lakisääteinen yhteistyö pakkausjätteen erilliskeräyksessä ja kuljetuksessa yhteistoiminnassa pakkausten tuottajayhteisön kanssa, jätteen hyödyntämisen ja loppukäsittelyn kilpailuttaminen tai järjestäminen omana toimintana (jätteenkäsittelykeskusten ja –laitosten ja lajitteluasemien rakentaminen ja ylläpito), jäteneuvonta, valistus ja tiedotus, jätehuoltopalveluihin liittyvän käytännön rahaliikenteen hoitaminen, em. toimintoihin välittömästi liittyvät muut hallinnolliset tehtävät, joihin ei sisälly julkisen vallan käyttöä (esim. asiakasrekisterin ylläpito) sekä kaatopaikkojen jälkihoidon järjestäminen ja kustannukset.

Salpakierron palveluverkoston kuuluu 1 jätteen käsittelykeskus, missä sijaitsee yhtiön lajittelulaitos, murskauslaitos, nestemäisten jätteiden käsittelylaitos, käsittelykenttiä ja varastointikenttiä, biokaasupumppaamo ja jätevesien käsittelyinfra. Alueella toimii myös biokaasu- ja kompostointilaitos. Lisäksi palveluverkoston kuuluu 6 eri puolilla toimialuetta sijaitsevaa lajitteluasemaa sekä kymmeniä muita jätteen vastaanottopisteitä, esimerkiksi pienten kuntien haja-asutusalueella sijaitsevia aluekeräyspisteitä.

Muutos merkitsisi myös jätehuoltoviranomaisen purkamista ja perustamista uudelleen. Seuraavat jätehuoltoviranomaisen tehtävät pitäisi järjestää kunnan omana toimintana: kunnan jätehuoltomääräysten antaminen (91 §) ml. mm. kiinteistökohtaista erilliskeräystä koskevat määräykset sekä poikkeamiset määräyksistä, jätetaksan hyväksyminen (79 §) ml. jätetaksan mukaisten jätemaksujen määrääminen, jätemaksujen kohtuullistamispäätökset, jätemaksuista tehtyjen muistutusten päättäminen sekä jätemaksujen ulosottoasioiden käsittely ja ulosoton hakeminen, jätteen kuljetuksia ja biojätteen käsittelyä kiinteistöllä koskevan rekisterin rekisterinpitäjänä toimiminen (143 §), poikkeuksien myöntämisestä liittymisvelvollisuudesta kunnan järjestämään jätehuoltoon päättäminen (42 §) sekä valituskelpoisen hallintopäätöksen tekeminen TSV-palvelun eväämisestä (33 §).

9 kunnan osakassopimuksessa on määritettyä osakkuudesta luopuvan osakkaan velvoitteet ja vastuut lunastukselle. Pienemmillä osakaskunnilla tulee olemaan erittäin suuria vaikeuksia selviytyä sopimusvelvoitteista. Osakassopimuksen purkaminen olisi tehtävä viimeistään 2,5 vuodessa lain voimaantulosta, käytännössä nopeamminkin, koska uusien jätelaitosten olisi pilkkomisen jälkeen palkattava henkilöstö, hankittava kaikki toiminnan edellyttämä infrastruktuuri ja kilpailutettava hankinnat.

Lisäksi Salpakierto Oy:n osakkuudesta luopuva osakas ei vapaudu yhtiön toimintaan ja Yhtiön ylläpitämiin kaatopaikkoihin liittyvistä ympäristölupiin ja lainsäädäntöön perustuvista jälkihoitovastuista, joilla varaudutaan kaatopaikkojen sulkemiseen ja jälkiseurantaan. Jälkihoitovastuut jatkuvat kulloinkin voimassa olevassa lainsäädännössä ja lupamääräyksissä määritellyn ajan. Jälkihoitovastuut koskevat niitä kaatopaikkoja, jotka ovat olleet Yhtiön käytössä osakkuudestaan luopuvan Osakkaan osakkuusaikana. Edellä tarkoitettuun siirtymäajan kuluessa laadittavaan kirjalliseen asiakirjaan kirjataan luopuvaa

osakasta koskevat jälkihoitovastuut ja Osakkaan vastattavaksi kuuluva jälkihoitovaraus.

Irtautuvan osakkaan tulee maksaa osakkuudesta luopumisen yhteydessä yhtiölle puuttuva jälkihoitovaraus.

- **Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)**

-

- **Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?**

Muutos ei tuo taloudellisia hyötyjä. Jätehuolto on kuntien lakisääteinen tehtävä, joka sen on hoidettava joko omana työnään tai yhteisessä jätelaitoksessa joka tapauksessa. Muutos ei vaikuta syntyvän jätteen taikka tehtävän työn määrään.

Muutoksen seurauksena olisi perustettava useampia jätelaitoksia tekemään sama määrä työtä kuin aiemmin on tehty kustannustehokkaasti yhdessä jätelaitoksessa. Tämä tarkoittaa sitä, että saman työn tekemiseksi samalla alueella olisi palkattava useampia henkilöitä.

Jätehuolto on erittäin infrastruktuuri- ja investointipainotteinen toimiala, jossa tehokkuus syntyy suurista volyymeista. Mitä vähemmän jätettä kuljetetaan tai käsitellään kerralla, sitä taloudellisesti epätehokkaampaa toiminta on. Tämän vuoksi jätehuollossa muutos aiheuttaisi taloudellista haittaa ja tehottomuuden lisääntymistä.

Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?

Kuljetussopimukset ovat pääasiassa 3-5 vuotta pitkiä. Salpakierron toimialueella sekajätteen kuljetukset on päätetty kunnallistaa ja Salpakierto aloittaa uudet sekajätteiden kuljetukset portaittain vuosien 2026-2027 aikana. Tämä tarkoittaa, että suurin osa kuljetussopimuksista ei ehtisi edes puoleen väliin muutosten astuessa voimaan. Tämä aiheuttaa Salpakierron lisäksi valtavia ongelmia myös kuljetusyrityksille, jotka ovat voineet investoida kalustoon ja rekrytoida henkilöitä sopimuskauden ajaksi, joka lainmuutoksen vuoksi loppuisikin kesken.

Jätelaitoksen jakamisesta olisi sovittava kuntien kesken – etenkin siitä, ketkä jäävät jätelaitoksen ulkopuolelle, ja niiden olisi myös polkaistava uusi jätelaitos pystyyn siirtymäajan puitteissa. Jätelaitoksen jakaminen olisi kuntapoliittinen prosessi. Se edellyttää kuntien välistä sopimista.

Sopimuksissa olisi häviäjiä – jätelaitoksesta irtautuvat kunnat. Kuntia ei ole mahdollista pakottaa irtautumaan jätelaitoksesta. Jätelaitos ei voi myöskään itse yksipuolisesti irtisanoa omistajiaan.

Siirtymäaika koskeva kirjaus on kirjoitettu muotoon ”Hankintayksikön tulee irtisanoa tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat 15 §:n perusteella tehdyt sopimukset päättymään siirtymäajan 30.6.2028 loppuun mennessä, mikäli sidosyksikön omistusosuutta koskeva 10 prosentin vähimmäisomistusosuusvaatimus ei täyty.” Jätelaitoksissa ei ole hankintalain 15 § perusteella tehtyjä hankintasopimuksia niiden omistajakuntien kanssa. Sen sijaan omistajakunnat ovat jätelaitoksen osakassopimuksen ja yhtiöjärjestyksen mukaan siirtäneet niille kuuluvat jätehuollon palvelutehtävät jätelaitokselle. Kirjauksen hengen toteuttaminen tarkoittaisi sitä, että mikäli kunnat eivät pysty siirtymäajan puitteissa sopimaan keskenään irtautumisen järjestämisestä, on jätelaitoksen osakassopimus purettava. Tällöin jätelaitos lakkaisi olemasta, eikä tällöin olisi olemassa enää tahoja, joka hoitaisi asukkaiden jätehuollon. Kaikki jätelaitoksen sopimukset ja sitoumukset purkautuisivat.

Siirtymäaika ei ole realistinen.

- **Mitä siirtymäaika vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?**

9 kunnan osakassopimuksessa on määritetty osakkuudesta luopuvan osakkaan veloitteet ja vastuut lunastukselle. Osakassopimuksen purkaminen olisi tehtävä viimeistään 2,5 vuodessa lain voimaantulosta, käytännössä nopeamminkin, koska uusien jätelaitosten olisi pilkkomisen jälkeen palkattava henkilöstö, hankittava kaikki toiminnan edellyttämä infrastruktuuri ja kilpailutettava hankinnat.

Salpakierron osakassopimuksessa on määritelty, että luopumiseen sovelletaan 3 vuoden siirtymäaika. Siirtymäaika on kuitenkin vähintään kaksi vuotta. Siirtymäaika alkaa osakkaan osakkuudesta luopumista koskevan hallinnollisen toimielimen lainvoimaista päätöstä seuraavan vuoden alusta. Edellä todetusta poiketen, mikäli osakkuudesta luopuvalla osakkaalla on kunnan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä, siirtymäaika on kuitenkin aina vähintään yhtiön ulkopuolisen kuljetusyrityksen kanssa tekemän, luopuvan osakkaan aluetta koskevan jätekuljetussopimuksen keston pituinen, jos jätekuljetussopimuksen voimassaolo päättyy edellä mainitun siirtymäajan jälkeen.

Salpakierron kaikki jätteiden energiahyötykäyttösopimukset (joista on sovittu vuoteen 2029 saakka) on purettava ja neuvoteltava uudestaan samoin kuin kaikki kuljetussopimukset em. laitoksiin polttoaineita kuljettavien yritysten kanssa. Sama koskee myös kierrätysraaka-aineiden niiden jatkokäsittelyä ja kuljetuksia.

Salpakierron tulisi purkaa kaikki tällä hetkellä voimassa olevat kuljetussopimukset ja kilpailuttaa ne uudelleen, mikäli hankintalaki tulee esitetyssä muodossa voimaan. Tämä tarkoittaa valtavaa hallinnollista työtaakkaa sekä oletettavasti asiakkaiden hintojen nousua alueella, kun kuljetussuoritteiden määrät urakoissa pienenevät.

Uusien kuljetus- ja hyötykäyttösopimusten kilpailutus vie minimissään 1...3 vuotta edellyttäen, että hankintayksiköllä on riittävä data ja osaaminen kilpailutuksen laadintaan.

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

Jätehuolto tulisi jättää omistusosuusvaatimuksen ulkopuolelle lausunnossa esitettyjen seikkojen ja perusteiden vuoksi. Omistusosuusvaatimuksen tulisi vähintäänkin olla hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti "yleisen edun huomioon ottava", ja tämä yleinen etu ei, lausunnossa esitettyjen seikkojen ja perusteiden vuoksi, voi jätehuollossa missään tilanteessa täytyä.

Turvallisuus ja huoltovarmuus

Vastaako esitys turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeviin tarpeisiin? Onko esitetty muutos riittävä keino varmistaa turvallisuuden toteutuminen hankinnan elinkaaren aikana ottaen huomioon EU-hankintadirektiivien reunaehdot, sekä muu turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeva sääntely?

-

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

-

- Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?

-

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemyksenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

-

Muut huomiot

-

Rinne Kimmo
Salpakierto Oy - Salpakierto Oy:n johtoryhmä